

Karakteristiek van de Verplegingswetenschapper

Eline de Craen

In 2017 lanceerde het bestuur van de Alumnivereniging Verplegingswetenschap de 'Karakteristiek van de Verplegingswetenschapper, werkversie 1.0'. Deze Karakteristiek is geschreven door de projectgroep, bestaande uit Joanne Bouma, Eline de Craen, Evelien de Kruif-Hoek, Truus van der Hooft, Petra Veninga en Ronald Visser, in opdracht van de Alumnivereniging Verplegingswetenschap. Het doel van de Karakteristiek is het positioneren van de verplegingswetenschapper binnen de beroepsgroepen in de gezondheidszorg en vanuit de gedefinieerde rollen het continu verbeteren van de zorg. De Karakteristiek sluit aan op alle veranderingen in de gezondheidszorg, denk hierbij aan de veranderingen in het beroepenhuis (1), de nieuwe definitie van gezondheid (2), de toenemende kostenefficiëntie en de omslag in denken op het gebied van gezondheidsbevordering. De Karakteristiek toont de meerwaarde van de verplegingswetenschapper binnen de gezondheidszorg aan. Om een richting te hebben heeft de projectgroep een missie en visie geformuleerd.

Missie

De verplegingswetenschapper levert een bijdrage aan de kwaliteit en professionaliteit van het verpleegkundig beroep met als doel toekomstbestendige verpleegkundige zorg. Dit doet zij door:

- tonen van verpleegkundig leiderschap;
- initiëren, faciliteren en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek om vervolgens de uitkomsten hiervan te vertalen naar de dagelijkse praktijk;
- innemen van sleutelposities in het domein van de gezondheidszorg.

Visie

De verplegingswetenschapper overziet als generalist het verpleegkundig beroepenveld en onderscheidt zich door een brede visieontwikkeling op het verpleegkundig beroep, zowel nationaal als internationaal. Dit komt onder meer tot uitdrukking door de bijdrage aan professionalisering van de verpleegkundige beroepsuitoefening, het ontwerpen, uitvoeren en beschikbaar maken van wetenschappelijke kennis en deskundigheid op het gebied van

moreel ethisch handelen in samenhang met maatschappelijke ontwikkelingen (3).

De toegevoegde waarde van de verplegingswetenschapper in de praktijk is weergegeven in rollen (zie *Figuur 1*).

1. Academisch verpleegkundige
Kenmerkend aan deze rol is dat de verplegingswetenschapper gebruikmaakt van wetenschappelijke kennis in de praktijk of wetenschappelijk onderzoek opzet om kennis te vergaren en samenwerkt met academische professionals.
2. Verpleegkundig leider
Kenmerkend hieraan is dat de verplegingswetenschapper het voortouw neemt in de ontwikkelingen van handelingen en deze aan laat sluiten bij de praktijk. Daarnaast wordt een bijdrage geleverd aan moreel ethisch handelen in de beroepsuitoefening en is hierin een voorbeeld.
3. Innovator
In deze rol is de verplegingswetenschapper een voortrekker en bekleedt zij een voorbeeldfunctie in het lanceren van nieuwe ontwikkelingen voor de (verpleegkundige) beroepspraktijk.
4. Onderzoeker
Binnen deze rol staan alle facetten van het (wetenschappelijk) onderzoek centraal. Van onderzoek opzetten tot vertalen naar de hedendaagse praktijk.
5. Kennisdeler
Deze rol is zichtbaar bij verplegingswetenschappers die onderwijs ontwikkelen, communiceren op verschillende niveaus over praktijkgericht en wetenschappelijk onderzoek en presenteren of publiceren via vakliteratuur. Daarnaast beschikt de verplegingswetenschapper over competenties als integrale (wetenschappelijke) beroepshouding, signaleren, kunnen netwerken, en het delen van kennis via verschillende media (3).

Op de website van de Alumnivereniging Verplegingswetenschap zijn de Karakteristiek en de infographic te vinden.

De Karakteristiek is gekenmerkt als een 1.0 werkversie en daagt verplegingswetenschappers in de praktijk uit tot aanscherping hiervan. Het bestuur van de Alumnivereniging nodigt een ieder van harte uit om opmerkingen of aanvullingen door te geven,

zodat aan versie 2.0 gewerkt kan worden. Ook ervaringen met het gebruik van de Karakteristiek in de praktijk zijn van harte welkom.

Literatuur

1. Lambregts J, Grotendorst A [red.]. *Leren van de toekomst. Verpleegkundigen & Verzorgenden 2020*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum; 2012.
2. Huber M, Knottnerus JA, Green L, et al. How should we define health? *BMJ* 2011;343:d4163.
3. Bouma J, De Craen E, De Kruijff-Hoek E, et al. *Karakteristiek van de Verplegingswetenschapper. Versie 1.0 werkversie voor de praktijk*, 2017.

Over de auteur

Eline de Craen MSc RN is bestuurslid van de Alumnivereniging Verplegingswetenschap Nederland.
Correspondentieadres: alumni.vw.nederland@gmail.com

Figuur 1. Rollen en competenties van de verplegingswetenschapper.